

СТАНОВИЩЕ

От: Доц. д-р Милена Методиева Караилieва
Професионално направление 3.9. „Туризм“
Нов Български Университет
Департамент „Администрация и управление“

Относно:

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по *научна специалност 3.8. Икономика, докторска програма „Икономика и управление (транспорт)“* в УНСС.

Основание за представяне на становището:

Участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 796/21.03.2024 г. на Зам. Ректора по научно-изследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС.

Автор на дисертационния труд:

Севастиан Александров Ставриев

Тема на дисертационния труд:

„Подходи за повишаване на икономическата ефективност на транспортната система на град София“

Научен ръководител:

доц. д-р Борислав Стефанов Арнаудов

1. Информация за дисертанта

Докторантът е зачислен със заповед на Ректора на УНСС № 1029 от 17.04.2019 г. в редовна докторантура на обучение, субсидирано от държавата, докторска програма ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ (Транспорт), професионално направление 3.8. „Икономика“ към катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Структура и обем

Представеният дисертационен труд е разработен в обем от **238 страници** и съдържа: увод, три глави, заключение и научни приноси, библиография, анонимизирани анкетни проучвания в табличен вид. Публикациите по дисертацията са **4** на брой. Библиографският списък включва **83** източници на информация на кирилица, на латиница и интернет сайтове. Текстът съдържа **48 графика** и **68 таблици**.

Актуалност на тематиката

Заглавието на дисертацията е ясно формулирано и е в тясна връзка с докторската теза. Актуалността на изследването се обуславя от необходимостта от повишаване на икономическата ефективност на транспортната система на гр. София и подобряване на градската мобилност и достъпност съобразена с пространствената структура и демографското развитие на гр. София.

Структурата на дисертацията е логически изградена както следва:

Първо, изясняват се теоретическите постановки по темата - направена е теоретико методологична характеристика на транспортната система на гр. София и подходи за повишаване на икономическата ефективност;

Второ, представят се факторите, влияещи върху развитието на транспортната система на гр. София;

Трето, формулират се насоки за повишаване на икономическата ефективност на транспортната система на гр. София.

Изследователски цели и задачи

Основната цел и изследователски задачи очертават логичните стъпки на изследването. Докторантът изследва и систематизира подходи за разкриване на възможностите за повишаване на икономическата ефективност на транспортната система на гр. София, като се предприемат конкретни мерки за постигането ѝ.

Обект и предмет на изследване

Обектът и предметът на изследване са правилно формулирани, а така формулираната теза води до решаване на част от проблемите в транспортната система на гр. София. **Обект на изследване** в настоящия дисертационен труд е транспортната система на град София. **Предмет на изследването** са възможните подходи за повишаване на икономическата ефективност на транспортната система на гр. София. Предложените в изследването **подходи** са:

техничко-експлоатационен подход, икономически подход, социален екологичен и технологичен подход.

Тази позиция е подкрепена от работни хипотези, в последствие развити и доказани в цялостното изложение с помощта на анализи и резултати от проведено собствено емпирично проучване.

Теза на дисертационния труд

Тезата и работните хипотези са защитени в дисертационното изследване - чрез прилагането на иновативни подходи за повишаване на икономическата ефективност на обществения транспорт и транспортната инфраструктура, потребителите на транспортни услуги ще променят предпочитанията си при избора на придвижване в градска среда. Повишаване на комфорта при пътуване, намаляване на времепътуването и подобряване достъпността, са факторите, които ще променят дисбаланса между обществения транспорт и личните автомобили при придвижванията в градска среда.

Използвана научна литература

Библиографският апарат съдържа **83 източници** на кирилица, латиница, в т.ч. и интернет сайтове.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основни научни и/или научно-приложни резултати

Безспорно засегнатите теми в дисертационния труд са актуални понастоящем. Извършен е теоретичен анализ на транспортната система в гр. София, постигната е всеобхватност на анализа, както и реални механизми за прилагане на предлаганите решения, което дава възможност за редица практически изследвания в областта на транспорта, като реалната ефективност от прилагането се очаква да бъде достатъчно висока.

Използвана методология

За реализирането на научно-приложното изследване са използвани различни подходи и изследователски методи: *статистически* (анализ на транспортните системи на България, на някои европейски градове и на гр. София), *сравнителен* (сравнение между отделните видове транспорт и използването на различни транспортни компоненти в други градове и ползите от използването им в едно цяло за подобряване на градската мобилност) и *аналитично-синтетичен* (анализиране на отделните компоненти оказващи

влияние върху икономическата ефективност на транспортната система на гр. София).

Оценка на изпълнението на поставените цел и задачи

Обоснована е основната теза, подкрепена от 3 основни хипотези, които потвърждават нейната значимост:

- ***Хипотеза 1:*** Използването на екологични и енергийно-ефективни превозни средства за придвижване оказва важна роля върху подобряване на градската мобилност;

- ***Хипотеза 2:*** Внедряването и развитието на интелигентни транспортни системи при организацията на транспортния процес, в това число в прилежащата инфраструктура и превозните средства, има основен принос за промяна в предпочитанията на ползвателите на обществен транспорт;

- ***Хипотеза 3:*** Развитието на обществения транспорт, осигуряващ по-бързо и удобно придвижване, е предпоставка за по-голямото му използване от потребителите на транспортни услуги.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Оценката на основните научни и научно-приложни приноси на Севастиян Ставриев е висока.

Теоритико-приложни приноси:

- Изведена ролята и за повишаване на икономическата ефективност на транспортната система на град София и въз основа на направения анализ на транспортната инфраструктура и различните подходи за нейното управление, са идентифицирани (дефинирани) подходи за оценка на качеството ѝ.

- Обосновани са ключови елементи на транспортната политика, като аспекти на качеството на предлаганата транспортна услуга от „Столичен автотранспорт“ ЕАД.

- Анализирани и адаптирани са подходи за оценка на нагласата на пътниците при избора на превозно средство при реализация на тяхното пътуване в градска среда.

Практико-приложни приноси:

- На базата на анализирани подходи, които оказват въздействие върху икономическата ефективност на транспортната система на гр. София, е оценена тяхната тежест и обща ефективност при определяне избора за пътуване.

- Изведени са очакваните икономически, технико-експлоатационни, социални, екологични и технологични въздействия и на база на тях са предложени мерки за оптимизиране работата на транспортната система.

- Обоснована е необходимостта от повишаване на ефективността от развитие на транспортната система на град София със всичките и прилежащи компоненти.

Посочените приноси в дисертационния труд са формулирани от докторанта. Считаю, че приложението на тези приноси може да подобри управленската практика в сферата на транспорта в гр. София.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът има 3 публикации по темата на дисертацията и 1 доклад от участие в конференция.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя в резюме обекта, предмета, тезата, целта и задачите на изследването, методологията, структурата и съдържанието на дисертационния труд като цяло.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд отговоря на съдържанието и изискванията за разработване. Той е разработен на солидна теоретична основа и анализ на богат емпиричен материал. Съдържащите се в него практически препоръки са добре аргументирани.

Нямам конкретни критични бележки по съдържанието и структурата на дисертационния труд.

Препоръки

Към бъдеща научна и творческа дейност на Севастиян Стравриев могат да се отправят следните препоръки:

- да продължи разширяването на теоретичните основи и обхват на изследванията си;
- да продължи с изследователската си работа;
- да продължи да публикува статии и доклади по изследваната тематика.

Въпроси

До каква степен предложеният модел за интелигентна транспортна система по примера на Сидни, Австралия може да бъде адаптиран в гр. София, предвид неговата успешна роля по намаляване на оперативните

разходи, задръстванията и риска от ПТП на база проучените добри практики в тази сфера?

8. Заключение

Дисертационният труд е цялостно научно изследване на актуален и значим теоретико-методологически и научно-приложен проблем, съдържа редица практико-приложни научни приноси. Това ми дава основание за положително заключение, че дисертационният труд съответства на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника за провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС, поради което предлагам на уважаемото жури да гласува за присъждането на Севастиян Стравриев образователната и научна степен “доктор“.

Дата:07.05.2024

Подпис

Доц. д-р Милена Караилева

OPINION

From: Assoc. Prof. Milena Metodieva Karailieva,
Professional area 3.9 Tourism
New Bulgarian University
Department „Administration and Management“

Subject: Dissertation for the award of educational and scientific degree "Doctor"
Professional field 3.8. Economics

Author: Sevastyan Aleksandrov Stavriev

Subject: *"Approaches for Increasing the Economic Efficiency of the Transport System of Sofia"*

Ground: Participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation, according to Order № 796/21.03.2024 г. of the Rector of the University of World and National Economy (UNWE)

1. Information for the doctoral student

The Doctoral student Sevastyan Aleksandrov Stavriev is enrolled by Order of the Rector of UNWE No 1029 of 17.04.2019 in full-time doctoral studies subsidized by the state, doctoral program ECONOMICS AND MANAGEMENT (Transport), professional field 3.8. "Economics" at the Department of Economics of Transport and Energy.

2. Overall characteristics of the presented dissertation

Structure and Volume

The presented dissertation consists of **238 pages** and contains: *introduction, three chapters, conclusion and scientific contributions, list of literature used,*

anonymised questionnaire surveys in tabular form. The publications on the dissertation are four in number. The bibliographical list includes **83 sources** of information (Bulgarian and foreign literature and internet sites). The text contains **48 graphs** and **68 tables**).

Theme actuality

The topic is actual from the point of view of the role of the importance of transport for the country's economy. The title of the dissertation is clearly formulated and is closely related to the doctoral thesis. The relevance of the study is determined by the need to increase the economic efficiency of the transport system of the city. Sofia and improving urban mobility and accessibility consistent with the spatial structure and demographic development of Sofia.

Structure of the dissertation

The structure of the dissertation is logical developed as follows:

Firstly, clarify the theoretical statements on the topic - the theoretical formulations on the topic are clarified, a theoretical methodological characteristic of the transport system of the Sofia is made;

Secondly, the factors influencing the development of the transport system of the capital are presented;

Thirdly, it reveals opportunities, suggestions and guidelines for increasing the economic efficiency of the transport system of Sofia city.

Research goals and objectives

The main goal outlines the logical steps of the research. The doctoral student explores and systematizes approaches to revealing the opportunities for increasing the economic efficiency of the transport system of Sofia by taking concrete measures to achieve it.

Thesis object and the subject of dissertation

The object of research in this dissertation is the transport system of Sofia. The subject of the study is the possible approaches to increasing the economic efficiency of the transport system of the city. Sofia. The approaches proposed in the study are: a technico-exploatational approach, an economical approach, a social environmental and technological approach.

The object and the subject of research are clearly formulated, and the thesis formulated in this way leads to solving part of the problems in the transport system of the capital Sofia. This position is supported by working hypotheses, subsequently developed and proven in the overall presentation with the help of analyzes and results of our own empirical research.

Thesis

The main hypothesis of the research has been proven, that by applying innovative approaches to increasing the cost-effectiveness of public transport and transport infrastructure, transport users will change their preferences when choosing to move around in urban environments. Increasing travel comfort, reducing travel time and improving accessibility are factors that will change the imbalance between public transport and private cars when moving in an urban environment.

Bibliography

The bibliography consists of **83** electronic and print sources.

3. Assessment of scientific and scientifically applied results

Scientific and practical results

Undoubtedly, the topics covered in dissertation work are up-to-date. A comprehensiveness of the analysis the transport system in Sofia is achieved as well as tangible mechanisms for implementation of the proposed solutions. The dissertation allows for a number of practical studies in this area and the effectiveness of its application is expected to be high enough.

4. Assessment of scientific and practical contributions

Assessment of contributions

The assessment of the major scientific and applied contributions of the Sevastyan Stavriev is high.

Theoretical and applied contributions:

- The role of increasing the economic efficiency of the transport system of Sofia and based on the analysis of the transport infrastructure and the different approaches to its management, defined approaches for assessing its quality have been identified.
- Key elements of the transport policy are justified, such as aspects of the quality of the transport service offered by Sofia Autotransport EAD.
- Approaches to assess the attitude of passengers in the choice of vehicle in the realization of their travel in urban environments are analyzed and adapted.

Practical and applied contributions:

- On the basis of the analyzed approaches that have an impact on the economic efficiency of the transport system of the city Sofia, their severity and overall efficiency in determining the choice of travel has been assessed.

- The expected economic, techno-operational, social, environmental and technological impacts are derived and based on them are proposed measures to optimize the operation of the transport system.
- The need to increase the efficiency of the development of the transport system of Sofia with all its adjacent components is justified.

The contributions in the dissertation work are formulated by the author. I think that the application of these contributions can improve the management practice in transport industry.

Methodology

Different approaches and research methods were used for the realization of the scientific and applied research from the methodology: *statistical* (analysis of the transport systems of Bulgaria, some European cities and Sofia), *comparative* (comparison between the different modes of transport and the use of different transport components in other cities and the benefits of their use in one whole to improve urban mobility) and *analytical-synthetic* (analysis of the individual components influencing the economic efficiency of the transport system of Sofia).

Assessment of the implementation of the research goals and objectives

The main thesis of the dissertation is substantiated, supported by 3 main hypotheses that confirm its importance:

Hypothesis 1: The use of environmentally friendly and energy-efficient vehicles for mobility plays an important role in improving urban mobility;

Hypothesis 2: The implementation and development of intelligent transport systems in the organization of the transport process, including in the adjacent infrastructure and vehicles, is a major contribution to changing the preferences of public transport users;

Hypothesis 3: The development of public transport, providing faster and more convenient movement, is a prerequisite for its greater use by transport users.

5. Assessment of the publications

The doctoral student has indicated 3 publications on the topic of the dissertation and 1 report from participation in conference.

6. Assessment of the Dissertation abstract

The abstract of the Dissertation gives an idea of the object, subject, thesis, purpose, objectives, methodology, structure and content of the dissertation work as a whole.

7. Critical notes, recommendations and questions

The dissertation work is developed on solid theoretical basis and analysis of a rich empirical material. The practical recommendations are well reasoned. I have no specific critical comments on the content of the scientific work and study of Plamen Pesharov.

Recommendations

The following recommendations for his future research and teaching activities can be made:

- ✓ continue expanding the theoretical foundations and the scope of its research;
- ✓ continue the research activity;
- ✓ continue to publish articles on the subjects in the country and abroad.

Questions

To what extent the proposed model for an intelligent transport system following the example of Sydney, Australia can be adapted in Sofia, given its successful role in reducing operating costs, traffic congestion and crash risk based on the studied good practices in this area?

8. Conclusion

The dissertation work is a scientific research of significant scientific, theoretical and methodological problem and contains practical contributions. This gives me reason to conclude positively that the dissertation meets the requirements of ASDARB and the Regulations for its implementation in, the Regulations for its implementation, as well as the Regulations for competitions for academic degrees and academic positions at the IBS, therefore with full conviction I propose to the jury to vote of **Sevastyan Aleksandrov Stavriev** educational and scientific degree “Doctor”.

Date: 07.05.2024

Signature:

Assoc. Prof. Milena Karailieva